

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 22 grudnia 2022 r.

WK-I.431.1.42.2022

Pan
Dariusz Łukaszewski
Wójt Gminy Kadzidło

Urząd Gminy Kadzidło
ul. Targowa 4
07-420 Kadzidło

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy o wojewodzie i administracji rządowej w województwie¹, art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej² kontrolerzy: Renata Pęza – starszy inspektor wojewódzki i Marta Szczepańska – inspektor wojewódzki w Wydziale Kontroli Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, przeprowadzili w dniach od 27 kwietnia do 13 maja 2022 r. kontrolę problemową w Urzędzie Gminy Kadzidło, z siedzibą w Kadzidle przy ul. Targowej 4.

Kontrolą objęto stan realizacji zadania z zakresu administracji rządowej w przedmiocie działalności urzędu stanu cywilnego w okresie od 1 stycznia 2021 r. do 4 maja 2022 r.

Nawiązując do projektu wystąpienia pokontrolnego z 10 listopada 2022 r., do którego nie wniesiono zastrzeżeń, przekazuję Panu Wójtowi wystąpienie pokontrolne.

W kontrolowanym okresie dokonano rejestracji 78 małżeństw i 118 zgonów, 29 czynności przeniesienia do rejestru stanu cywilnego treści zagranicznego dokumentu stanu cywilnego, 1 czynności rejestracji zdarzenia, które nastąpiło poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej i nie zostało tam zarejestrowane, 6 czynności sprostowania aktu stanu cywilnego i 29 czynności uzupełnienia aktu stanu cywilnego. Ponadto wydano 1003 odpisów aktów stanu cywilnego,

¹ Ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2022 r. poz. 135, ze zm.).

² Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224).

1 zaświadczenie o tym, że zgodnie z prawem polskim można zawrzeć małżeństwo, 1 zaświadczenie o stanie cywilnym, a także 2 decyzje o zmianie imienia i nazwiska.

W kontrolowanym okresie nie dokonano rejestracji urodzeń, oraz czynności odtworzenia zagranicznego dokumentu stanu cywilnego. Ponadto nie wydawano decyzji w przedmiocie odmowy dokonania czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego ani w sprawie umorzenia postępowania, jak również zaświadczeń o zamieszczonych lub niezamieszczonych w rejestrze stanu cywilnego danych dotyczących wskazanej osoby ani o nieposiadaniu księgi stanu cywilnego.

Badaniu poddano 5 aktów małżeństwa, w tym: 2 akty sporządzone po zawarciu małżeństwa przed Kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego (dalej: Kierownik USC) i 3 akty sporządzone po zawarciu małżeństwa przed duchownym, w sposób określony w art. 1 § 2 i 3 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego³, 5 aktów zgonu, a także 3 czynności przeniesienia do rejestru stanu cywilnego treści zagranicznego dokumentu stanu cywilnego, 1 czynność rejestracji zdarzenia, które nastąpiło poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej i nie zostało tam zarejestrowane, 3 czynności sprostowania aktu stanu cywilnego, 3 czynności uzupełnienia aktu stanu cywilnego, 1 zaświadczenie o tym, że zgodnie z prawem polskim można zawrzeć małżeństwo, 1 zaświadczenie o stanie cywilnym oraz 1 decyzję wydaną na podstawie ustawy o zmianie imienia i nazwiska⁴.

Rejestracji stanu cywilnego w rejestrze stanu cywilnego dokonywał w poddanych kontroli sprawach Wójt Gminy Kadzidło oraz Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego (dalej: USC) lub jego zastępca, zgodnie z właściwością określoną w art. 9 ust. 1 oraz art. 13 ust. 1 i 2 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego⁵, uwierzytelniając akty stanu cywilnego przez złożenie podpisu elektronicznego weryfikowanego za pomocą certyfikatu wydanego przez ministra cyfryzacji.

Wszystkie poddane badaniu akty sporządzono z zachowaniem terminów określonych w art. 86 ust. 1 i 3 oraz art. 92 ust. 1 p.a.s.c. Poddane kontroli akty małżeństwa oraz akty zgonu zawierały elementy określone odpowiednio w art. 88 ust. 1 oraz art. 95 ust. 1 p.a.s.c.

Akty stanu cywilnego oznaczone zostały oddzielenie dla każdego rodzaju zdarzenia, zgodnie z art. 19 ust. 1 p.a.s.c. Oznaczenia aktów stanu cywilnego zostały nadane przez system

³ Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1359).

⁴ Ustawa z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska (Dz. U. z 2021 r. poz. 1988).

Oznaczenia wszystkich spraw poddanych badaniu wskazano w arkuszach ustaleń kontroli, które dołączono do akt kontroli.

⁵ Ustawa z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1681, ze zm.), dalej: p.a.s.c.

teleinformatyczny, zgodnie z zasadami określonymi w § 42 ust. 2 rozporządzenia w sprawie sposobu prowadzenia rejestru stanu cywilnego oraz akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego⁶.

Czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego polegające na sprostowaniu, uzupełnieniu, rejestracji zdarzenia, które nastąpiło poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej i nie zostało tam zarejestrowane oraz transkrypcji – dokonano w formie czynności materialno-technicznej, zgodnie z art. 35 ust. 3, art. 37 ust. 3, art. 99. ust. 1 oraz art. 105 ust. 1 p.a.s.c.

Akta zbiorowe do poddanych kontroli aktów małżeństwa i zgonu prowadzone były w formie papierowej, w porządku chronologicznym, a także zawierały dokumenty stanowiące podstawę dokonania czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego. W aktach zbiorowych do ww. aktów zgonu znajdują się karty zgonu oraz protokoły zgłoszenia zgonu, zaś w aktach zbiorowych do aktów małżeństwa – zapewnienia o braku okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa oraz zaświadczenie stwierdzające brak okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa i zaświadczenie wydane przez duchownego, o którym mowa w art. 8 § 2 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego albo protokół przyjęcia przez Kierownika USC oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński. Ponadto ustalono, że dokumenty stanowiące akta zbiorowe rejestracji stanu cywilnego są przechowywane w odpowiednich warunkach i są właściwie zabezpieczone, z zachowaniem wymogów określonych w art. 27 ust. 1 i 2 p.a.s.c.

Zaświadczenia o tym, że zgodnie z prawem polskim można zawrzeć małżeństwo, a także o stanie cywilnym wydano wnioskodawcom w dniu złożenia wniosku⁷.

W przypadku aktów stanu cywilnego sporządzonych na podstawie art. 99 oraz art. 104 p.a.s.c., Kierownik USC zamieścił adnotację informującą o okolicznościach i podstawie rejestracji aktów, zgodnie z wymogiem określonym w art. 23 oraz art. 105 ust. 1 p.a.s.c.

Wydane z urzędu odpisy skrócone aktów małżeństw oraz aktów zgonów zostały wydane niezwłocznie, w każdym przypadku w dniu ich sporządzenia.

We wszystkich poddanych badaniu przypadkach prawidłowo realizowano obowiązek polegający na zamieszczaniu wymaganych przypisków oraz wzmianek.

Poddana kontroli decyzja w sprawie zmiany nazwiska wydana została zgodnie z właściwością organu określoną w art. 12 ust. 1 ustawy o zmianie imienia i nazwiska, na podstawie wniosku zawierającego wszystkie elementy wskazane w art. 11 ust. 1 ww. ustawy

⁶ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 9 lutego 2015 r. w sprawie sposobu prowadzenia rejestru stanu cywilnego oraz akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1904) .

⁷ W aktach poddanych kontroli brak było egzemplarzy aktowych wydanych zaświadczeń o tym, że zgodnie z prawem polskim można zawrzeć małżeństwo, a także o stanie cywilnym. Na wnioskach o wydanie zaświadczeń podpisem i datą potwierdzono odbiór ww. zaświadczeń.

oraz z zachowaniem terminu określonego w art. 35 § 3 Kodeksu postępowania administracyjnego⁸. Poddana badaniu decyzja zawierała wszystkie wymagane elementy.

Nie stwierdzono przechowywania w archiwum urzędu stanu cywilnego ksiąg stanu cywilnego i akt zbiorowych z naruszeniem zasad ich przekazywania do właściwego archiwum państwowego, określonych w art. 128 ust. 1 oraz art. 129 ust. 3 p.a.s.c.

Ustalono, że wysokość pobranych opłat skarbowych za sporządzenie poddanych kontroli aktów małżeństwa, wydanie odpisu zupełnego aktu stanu cywilnego po dokonanych czynnościach rejestracji zdarzenia, które nastąpiło poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej i nie zostało tam zarejestrowane, sprostowania, uzupełnienia, transkrypcji, a także za wydanie decyzji o zmianie nazwiska i zaświadczenia o tym, że zgodnie z prawem polskim można zawrzeć małżeństwo, a także o stanie cywilnym – była zgodna z określoną w części I pkt 1 i 7 oraz w części II ust. 1 pkt 1, 2, 6, 7 i 10 załącznika do ustawy o opłacie skarbowej⁹.

Wszystkie osoby zatrudnione w okresie objętym kontrolą na stanowisku Kierownika USC i zastępcy Kierownika USC spełniały wymogi do zajmowania tego rodzaju stanowisk w zakresie wykształcenia i zatrudnienia, określone w art. 8 ust. 1 p.a.s.c.

W wyniku kontroli stwierdzono następujące uchybienia:

- w przypadku 1 aktu zgonu w protokole zgłoszenia zgonu oraz w sporządzonym na jego podstawie akcie zgonu zamieszczono datę zgonu, podczas gdy w karcie zgonu znajdującej się w aktach zbiorowych dla tego aktu wskazano datę znalezienia zwłok, czym naruszono art. 92 ust. 2 p.a.s.c., zgodnie z którym: „*Akt zgonu sporządza się na podstawie karty zgonu oraz protokołu zgłoszenia zgonu*” oraz art. 94 ust. 2 pkt 2 p.a.s.c., który stanowi, że protokół zgłoszenia zgonu zawiera „*datę, godzinę oraz miejsce zgonu albo jeżeli nie są znane – datę, godzinę oraz miejsce znalezienia zwłok*”. W trakcie trwania czynności kontrolnych Kierownik USC w Kadzidle sprostował z urzędu przedmiotowy akt, usuwając w ten sposób powyższą nieprawidłowość¹⁰;

⁸ Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2000, ze zm.) dalej k.p.a.

⁹ Ustawa z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2022 r. poz. 2142, ze zm.).

¹⁰ Zgodnie z pisemnymi wyjaśnieniami Wójta Gminy Kadzidło z 17 maja 2022 r. „*W protokole zgłoszenia zgonu oraz w sporządzonym na jego podstawie akcie zgonu (...) przez nieuwagę błędnie zamieszczono datę zgonu, chociaż w karcie zgonu wskazano datę znalezienia zwłok*”.

- w 1 przypadku przyjęto niekompletne zapewnienia złożone przez nupturientów, w których nie wskazano wyznaczonej daty zawarcia małżeństwa¹¹, pomimo że zgodnie z art. 76 ust. 6 p.a.s.c.: „Zapewnienie zawiera adnotację o wyznaczonej dacie zawarcia związku małżeńskiego (...)”.
- wydano 1 odpis skrócony aktu małżeństwa oraz 3 odpisy skrócone aktów zgonu niezawierające adnotacji o ich wydaniu z urzędu¹².

Przedstawiając powyższe informuję, że realizację zadania w zakresie działalności urzędu stanu cywilnego ocenia się **pozytywnie pomimo stwierdzonych uchybień**.

Mając na uwadze powyższe ustalenia, zobowiązuję Wójta Gminy Kadzidło do podjęcia działań w celu wyeliminowania stwierdzonych uchybień, a w szczególności do:

- zamieszczania w sporządzanych aktach zgonu daty zgonu lub daty znalezienia zwłok stosownie do treści karty zgonu i protokołu zgłoszenia zgonu w tym zakresie;
- weryfikowania kompletności przyjmowanych zapewnień złożonych przez nupturientów, w tym w szczególności wyznaczania daty zawarcia małżeństwa, zgodnie z wymogami określonymi w art. 76 ust. 6 p.a.s.c.;
- wydawania odpisów skróconych aktów małżeństwa oraz odpisów skróconych aktów zgonu zawierających adnotację o ich wydaniu z urzędu.

Przedstawiając powyższe informuję, że zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze oraz zobowiązuję Pana Wójta na podstawie art. 49 ww. ustawy do przekazania, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków pokontrolnych lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO
/-/
Artur Subda
Dyrektor Wydziału Kontroli

¹¹ Zgodnie z pisemnymi wyjaśnieniami Wójta Gminy Kadzidło z 17 maja 2022 r. „W Zapewnieniach o braku okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa, wchodzących do akt zbiorowych (...) przez nieuwagę nie wskazano wyznaczonej daty zawarcia małżeństwa.”

¹² Zgodnie z pisemnymi wyjaśnieniami Wójta Gminy Kadzidło z 17 maja 2022 r. „W wydanych odpisach skróconych aktów zgonu (...) i aktu małżeństwa (...) w pkt 8 Informacje o odpisie przez nieuwagę nie zawarto adnotacji o ich wydaniu z urzędu”.